

Valtuuston varsinainen syyskokous

Aika 14.–15.12.2017 klo 12.30

Paikka Scandic Park, Mannerheimintie 46, 00260 Helsinki

1 Kokouksen järjestäytyminen

1.1 Kokouksen avaus

Valtuuston puheenjohtaja Tapio Räihä avaa kokouksen.

1.2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä puhe- ja läsnäolo-oikeudet

Liiton sääntöjen 30 §:n mukaan valtuuston järjestäytymiskokouksesta on annettava alustava tieto kirjeitse valtuutetuille, jäsenyhdistyksille ja osastoille viimeistään kahta kalenterikuukautta ennen kokousta. Syyskokous on pidettävä 1.11.–15.12.

Hallitus on lähettänyt 11.10.2017 päivätyn ennakkokutsun, jolla on annettu alustava tieto kokouksesta. Kirje on lähetetty valtuutetuille, jäsenyhdistyksille, osastoille ja tilintarkastajille.

Liiton sääntöjen 31 §:n mukaan kutsu valtuuston varsinaiseen kokoukseen on toimitettava kirjallisesti viimeistään seitsemän (7) päivää ennen kokousta. Kokouskutsu on toimitettava valtuutetuille, jäsenyhdistyksille ja tilintarkastajille. Kokouskutsussa on mainittava käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu on lähetetty sähköpostitse liiton toimistosta 5.12.2017. Kokouskutsu on toimitettu valtuutetuille, jäsenyhdistyksille ja tilintarkastajille. Kokouksen esityslista sekä muut kokousmateriaalit löytyvät liiton verkkosivuilta, osoitelinkki on lähetetty kokouskutsun mukana.

Liiton sääntöjen 33 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun sen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet valtuuston jäsenistä on läsnä.

Merkitään läsnä olleeksi ilmoittautuneet ... valtuutettua ja ... varaedustajaa. Tämän esityslistan liitteenä on luettelo ilmoittautuneista valtuutetuista, varavaltuutetuista, opiskelijaedustajista sekä hallituksen ja liiton toimiston edustajista (liite 1).

Koska läsnä on yli puolet valtuuston jäsenistä, kokous todetaan yksimielisesti laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi

Suomen Journalistiliiton valtuuston sääntömääräiseksi syyskokoukseksi.

Puhe- ja läsnäolo-oikeus myönnetään seuraaville: Anna Kähkönen SFJ, Anneli Salmivaara RTTL, Helena Pekarila RTTL, Kaija Plit HSJ, Jaana Virtanen HSJ.

1.3 Esityslistan ja työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksytään kokoukselle esityslista ja työjärjestys.

1.4 Kahden sihteerin valitseminen

Valitaan kokouksen sihteereiksi hallituksen esityksestä Kira Närhi ja Sanna Nikula.

1.5 Kahden pöytäkirjantarkastajan valitseminen

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi ... ja ...

1.6 Kahden ääntenlaskijan valitseminen

Valitaan ääntenlaskijoiksi ... ja ...

1.7 Valiokuntien asettaminen

Päätetään asettaa valiokuntia tarpeen mukaan kokouksen kuluessa.

1.8 Pysyvät esteet

Jenni Kivessilta (RTTL) eroaa valtuustosta vaihdettuaan jäsenyhdistystä (HSJ). Kivessillan tilalle valtuuston jäseneksi tulee varajäsen XX (RTTL).

Anne Kotipuro (PJY) ja Outi Salovaara (ISSY) on valittu liiton hallitukseen kevätvaltuustossa 2017. Heidän tilalleen valtuuston jäseniksi tulivat Mikko Peltoniemi (PJY) ja Tiina Mansikka (ISSY)

Esitys Todetaan, että Jenni Kivessillan tilalle valtuutetuksi tulee XX. Merkitään tiedoksi PJY:n ja ISSY:n valtuutetut.

1.9 Valtuuston kyselytunti

Puheenjohtajisto esittää kokouksessa ajankohdan valtuuston kyselytunnille.

Kyselytunnin aluksi palvelujohtaja Simon Huldén esittelee vuoden 2017 järjestökuvatutkimuksen tuloksia.

2 Ajankohtaiskatsaus

2.1 Ajankohtaiskatsaus

Kokouksessa esitetään ajankohtaiskatsaus.

Hanne Aho esittelee.

Esitys Merkitään tiedoksi

3 Järjestöasiat

3.1 PJY:n aloite

Ehdotamme, että Suomen Journalistiliitto luopuu sukupuolittuneista nimikkeistä omassa toiminnassaan. Suomen kielen lautakunta on antanut suosituksen sukupuolineutraalin kielenkäytön edistämiseksi vuonna 2007. Euroopan neuvoston suositus seksismin karsimiseksi kielestä (Council of Europe – Recommendation N° R (90) 4 on the Elimination of Sexism from Language) on vuodelta 1990.

Suomen kielen lautakunnan suositus toteaa, että yksi tasa-arvon toteutumisen este on seksistinen kieli, jossa maskuliinisuus asettuu feminiinisyyden edelle. Kielellinen epätasa-arvo ilmenee esimerkiksi työntekijän sukupuoleen viittaavissa ammattinimikkeissä (*aulaemäntä, asiamies, järjestysmies*).

Lautakunta suositaa, että uusissa tehtävänimikkeissä käytettäisiin sukupuolineutraaleja ilmauksia. Suosituksen mukaan **vakiintuneitakin** nimikkeitä on hyvä tarkastella kriittisesti ja muuttaa tarvittaessa sukupuoleen viittaamattomiksi.

SJL aloitti mies-nimikkeistä luopumisen muuttamalla nimensä Suomen Sanomalehti miesten Liitosta Suomen Journalistiliitoksi vuoden 1993 alusta. Nimenmuutoksen 25-vuotisjuhlan kunniaksi olisi syytä muuttaa liiton muutkin nimikkeet sukupuolineutraaleiksi. Aamulehden osasto tarjoaa mielellään apua nimikkeiden kehittämisessä.

Pirkanmaan Journalistit, Pirkanmaan Pientoimitusosasto ja Aamulehden toimitusosasto

Hallituksen vastaus

Liiton toimistossa on käytössä nimikkeet asiamies ja lakimies. Vuoden 2017 alussa liiton toimistossa tehtiin organisaatiouudistus, jonka yhteydessä myös nimikkeitä päätettiin muuttaa niin, että ne kuvaavat myös jäsenistölle paremmin henkilöiden tehtäväkenttää ja asiantuntemusta. Tällöin oikeustieteellisen koulutuksen saaneiden asiamiesten nimike muutettiin lakimieheksi. Nimikkeistä keskusteltiin muutoksen yhteydessä, mutta päädyttiin käyttämään vakiintuneita

nimikkeitä tietoisena siitä, että sukupuolineutraalius ei niiden osalta toteudu.

Osa jäsenyhdistyksistä on muuttanut nimensä journalisti-yhdistyksiksi, mutta osa on edelleen sanomalehtimiesyhdistyksiä. Myös asiamies on käytössä joidenkin jäsenyhdistysten virkailijoiden nimikkeissä. Jäsenyhdistyksillä on yhdistyslain mukaisesti päätösvalta omasta toiminnastaan.

Liitto on esittänyt työehtosopimusneuvotteluissa kolmella sopimusalallaan (lehdistö, Yleisradio ja kustannustoimittajat), *luottamusmies*-käsitteen korvaamista sukupuolineutraalilla nimikkeellä.

On hyvä, että asiaa pidetään esillä ja otamme sukupuolineutraalin nimikkeistön pohdintaan liiton toiminnassa kaikilla tasoilla.

Hallitus kiittää Pirkanmaan Journalisteja, Pirkanmaan Pientoimitusosastoja ja Aamulehden toimitusosastoa aloitteesta.

Maija Raninen esittelee.

Esitys Hyväksytään aloite.

3.2 HSJ:n aloite

Aloite hankkeesta, jossa selvitetään opiskelijajäsenten liitosta eroamisen syitä.

Työelämä ja erityisesti journalistinen työ ovat viime vuosikymmeninä muuttuneet, ja muutoksen vauhti kiihtyy. Alalle valmistuvat nuoret kohtaavat hyvin erilaisen työelämän kuin aiemmin – vaikkapa vain kymmenen vuotta sitten – alalle tulleet journalistit.

Alan murros on johtanut siihen, että journalistista työtä tehdään aiempaa pienemmillä resursseilla. Myös osaamisvaatimukset ovat koventuneet. Muutokset vaikuttavat kaikkiin alalla työskenteleviin. Alan työpaikkojen väheneminen sekä työelämän lisääntynyt kilpailu ja epävarmuus koskettavat kuitenkin erityisesti nuoria, vasta alalle pyrkiviä journalisteja ja viestinnän ammattilaisia.

Journalistiliitto tekee hyvää yhteistyötä alan oppilaitosten ja ainejärjestöjen kanssa. Liitolla on opiskelijalähettilästoimintaa sekä lähettiläiden muodostama opiskelijayhteistyöryhmä. Opiskelijalähettiläät ovat tärkeä linkki nuoriin journalisteihin. Heidän kauttaan saadaan arvokasta tietoa alaa opiskelevien koulutustoiveista ja muista näkemyksistä. Lisäksi opiskelijalähettiläät tiedottavat Journalistiliittoon ja sen jäsenyyteen liittyvistä asioista ja tekevät jäsenrekrytointia.

Suuri osa alan opiskelijoista liittyykin Journalistiliittoon. Vuonna 2016 liitto sai 228 uutta opiskelijajäsentä, suunnilleen saman verran kuin edeltävinä vuosina. Valitettavan moni opiskelijajäsen kuitenkin myös eroaa Journalistiliitosta. Viime vuonna eronneita oli 137, hieman

enemmän kuin muutamana aiempana vuotena. Opiskelijat eroavat liitosta ensimmäisen maksuvapaan vuoden jälkeen tai siinä

vaiheessa, kun opintojen ajan voimassa oleva jäsenmaksualennus päättyy.

Joillakin on eroamiselle varmasti selvä syy, kuten alan vaihtaminen. Liitossa ei kuitenkaan tällä hetkellä tiedetä, miksi niin moni opiskelijajäsen eroaa. Journalistiliiton pitää olla nykyistä paremmin perillä opiskelijajäsenten tilanteesta, tarpeista ja toiveista. Silloin osaamme tarjota opiskelijajäseniä kiinnostavia ja hyödyttäviä palveluita sekä saamme sitoutettua heidät Journalistiliiton jäsenyyteen.

Helsingin Seudun Journalistit esittää Suomen Journalistiliiton valtuustolle, että Journalistiliitto käynnistää hankkeen, jossa selvitetään ensin syitä opiskelijajäsenten eroamisille ja ryhdytään sitten tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi.

Helsingin Seudun Journalistit

Hallituksen vastaus

Liiton tulevaisuuden näkökulmasta on tärkeä saada motivoitua opiskelijat liiton jäseneksi sekä maksuttoman jäsenyyden jälkeen että työelämään siirtymisen yhteydessä. Ilman nuoria jäseniä imagomme harmaantuu ja menetämme tuoreimmat näkemykset alan ja ammattiyhdistystoiminnan kehittämiseksi. Koko journalistisen tai viestintäuran ajan jatkuva jäsenyys varmistaa myös jäsenmaksutulon suotuisan kehityksen.

Hallitus on jo käynnistänyt valmistelun opiskelijatoiminnan kehittämiseksi. Syyt opiskelijajäsenten eroamiseen liiton jäsenyydestä on perusteltua selvittää osana tätä valmistelua mahdollisimman tarkasti. Selvityksen yhteydessä saamme tietoa myös siitä, miten liiton toimintoja pitäisi kehittää niin, että ne houkuttelevat opiskelijoita – ja myös muita alalle tulevia nuoria – liittymään liittoon ja pysymään jäseninä.

Hallitus kiittää Helsingin Seudun Journalisteja aloitteesta ja esittää sen hyväksymistä.

Simon Huldén esittelee.

Esitys Hyväksytään aloite.

3.3 TJY:n aloite

Turun Journalistiyhdistys esittää, että Journalistiliiton tulisi kehittää yhdeksi uudeksi jäseneduksi mentorointitoimintaa. Mentorointi voisi auttaa esimerkiksi uusia alalle tulevia journalisteja sekä freelancereina että vakituisessa työsuhteessa toimimisessa. Liitto voisi satsata mentorointiin esimerkiksi kouluttamalla mentoreita.

Harkittavaksi voitaisiin siis ottaa eräänlainen mestari – kisälli – työmalli alalla. Journalistinen työ on yhä hektisempää ja perehdyttäminen kiivaampaa. Tuore toimittaja voisi hyötyä vanhemman kokemuksesta. Silti tässä on osattava katsoa myös peiliin. Teknisen kehityksen suhteen myös kisälli voisi toimia mestarin opastajana.

Kokeilun arvoista olisikin perinteisestä mentoroinnista poiketen testata kollegiaalista mentorointia, miten journalistit voisivat auttaa toisiaan työpareina. Eli sparrata toisiaan niillä osaamisalueilla, jotka ovat itselle vahvoja ja toisille uusia. Mentorointia voitaisiin hyödyntää sekä työuralla etenemisen kysymyksissä, työelämän pelisäännöissä, henkisenä tukena työssä jaksamisessa mutta myös journalistisen työn eri nyanssien kollegiaalisena arviointina. Tätä kollegoiden sparraamista tehdään jo nyt. Journalistiliitto voisi kuitenkin kehittää tästä yhden uuden työtavan, jolla journalisti saa lisäresursseja oman työnsä tekemiseen. Pilottikokeilu voisi siis olla paikallaan.

Turussa 14.11.2017

Turun Journalistiyhdistyksen puolesta

Sini Silvàn
Puheenjohtaja

Hallituksen vastaus

Journalistisella ja viestintäalalla eletään työnkuvien murrosten aikaa. Digitalisoituvassa, muutosvalmiutta korostavassa työympäristössä kokemusten jakaminen kollegan kanssa on luonteva tapa sparrata uuden oppimista, kyseenalaistaa vanhaa ja antaa vertaistukea työelämän kuormittavissa käänteissä. Kasvokkain tapahtuva kahdenvälinen mentorointi on tähän yksi malli. Tarjolla on myös ryhmämentorointia, jossa yksi mentori tapaa monta aktoria kerrallaan. On myös esimerkiksi facebook-ryhmissä tapahtuvaa kollegiaalista verkkokeskustelua, jossa kommentoidaan kollegoiden kuvia ja tekstejä ja annetaan vinkkejä uralla etenemiseen.

Eri aloille erikoistuneita ja erilaisissa uravaiheissa olevia jäseniä yhdistävät paikallisyhdistysten tapahtumatkin voivat sisältää mentoroivia elementtejä. Tästä esimerkkinä ovat opiskelijoiden ja työelämässä olevien jäsenten säännölliset kohtaamiset.

Liiton jäsenyhdistyksillä on kattavin tietämys jäsentensä työelämän käytännön tarpeista. Tähän tietämykseen perustui muun muassa SAL:n, freelancereitten ja Naistoimittajien mentorointiohjelma kymmenisen vuotta sitten.

Hallitus esittää, että yhdistykset selvittävät omien jäsentensä halukkuutta osallistua säännöllisesti toistuvaan mentorointiin ja kysyvät siihen liittyviä toiveita. Samalla voidaan kerätä tietoa käynnissä olevista mentorointiohjelmista ja -kokemuksista. Liiton toimisto voi laatia kyselylomakkeen yhdistysten käyttöön. Kun hallituksella on tieto yhdistysten jäsenten mielipiteistä, se voi harkita, millainen yhteinen malli parhaiten vastaisi jäsenten tarpeisiin

ympäri maan. Jos mahdollinen mentorointi toteutettaisiin kasvokkain tapahtuvina kohtaamisina, yhdistyksille jäisi aktiivinen rooli paikallisten tapaamisten järjestäjänä. Siksi on syytä selvittää myös yhdistysten halukkuus sitoutua mentorointiin.

Hallitus kiittää Turun Journalistiyhdistystä aloitteesta ja esittää mentorointitarpeiden selvittämistä paikallisyhdistyksissä.

Simon Huldén esittelee.

Esitys Hyväksytään aloite siltä osin, että hallitus harkitsee mentorointiohjelman tukemista, kun sen tarve on selvitetty yhdistyksissä. Hylätään aloite liiton vetämästä mentorikoulutuksesta ja pilottikokeilusta.

3.4 Mediakunta Osk

Käydään läpi Mediakunta Osk:in toimintaa ja taloutta.

Simon Huldén esittelee.

Esitys Merkitään tiedoksi.

4 Edunvalvonta ja tekijänoikeus

4.1 Valtuutus työehtosopimusten hyväksymiseen

Valtuuston esityslistalla on säännöllisesti ollut kohta, jossa valtuusto valtuuttaa hallituksen hyväksymään ennen valtuuston seuraavaa sääntömääräistä kokousta mahdollisesti solmittavat uudet työehtosopimukset tai olevien sopimusten tarkistukset.

Petri Savolainen esittelee.

Esitys Valtuusto valtuuttaa hallituksen hyväksymään ennen valtuuston seuraavaa sääntömääräistä kokousta mahdollisesti solmittavat uudet työehtosopimukset tai olevien sopimusten tarkistukset.

4.2 Sari Pelttari-Heikan (PSSY) ja Lauri Lähteenmäen (HSJ) aloite

Syksyllä konsernien luottamusmiesten seminaarissa paljastui, että lähes kaikilla työpaikoilla tehdään ilmaisia ylitöitä.

Erityisen paljon pimeitä ylitöitä tehdään nyt laajojen yt-kierrosten jälkeen ja aikana. Yt:iden pelko tai pelko omasta asemasta nurkan takana odottavissa, seuraavissa yt-neuvotteluissa lienevät suuria syitä sille, etteivät ihmiset enää "uskalla" merkitä ylitöitään. Kun töitä on, toimittaja tekee ne. On muuttunut yleiseksi tapa, jossa työntekijälle annetaan liikaa töitä, ja hän jää tekemään työt valmiiksi työajan päättymisen jälkeen – ilmaiseksi.

Monella journalistilla työt seuraavat myös kotiin. Näistä tunteista laskuttaa harva. Joskus kokonaispalkalla työskentelevät luulevat, että ylityöt sisältyvät palkkaan. Heillekin tiedon jakaminen olisi tärkeää. Jopa ylityön käsite ja kirjaamistavat saattavat olla ihmisille epäselviä.

Yritykset saavat huomattavaa taloudellista hyötyä siitä, että tunnolliset työntekijät tekevät ilmaisia ylitöitä. Samaan aikaan työntekijä jää ilman korvausta, ja myös Journalistiliitto jää ilman jäsenmaksutuloa näistä tunteista.

Jos kaikki merkitsisivät ylityönsä, työ olisi kalliimpaa työnantajille kuin uusien työntekijöiden palkkaaminen. Näin työttömänä oleville journalisteille saattaisi syntyä lisää työpaikkoja.

Pyydämme, että Journalistiliitto käynnistäisi kampanjan, jossa se muistuttaisi jäseniään ilmaisten ylitöiden ongelmista.

Sari Pelttari-Heikka, Pohjois-Suomen Sanomalehtimiesyhdistys
Lauri Lähteenmäki, Helsingin Seudun Journalistit

Hallituksen vastaus

Ylityö on työtä säännöllisen työajan lisäksi. Sen tekeminen edellyttää sopimista työntekijän ja työnantajan kesken. Ylityö, josta ei sovita ja jota ei korvata, on ns. harmaata taloutta. Sellaista ei voi hyväksyä.

Jos työnantaja ei tiedä tehdyistä työtunneista, ei työnantaja tiedä, kuinka paljon työvoimaresurssia tarvitaan. Ylityöt pitäisi kirjata varsinkin YT-uhan aikana.

Ylityö on työnantajalle niin kallista, että työnantajan kannattaa ylityön teettämisen sijaan palkata lisää väkeä. Myös pätkätyöntekijän etu siis on, että kaikki kirjaavat tarkasti ylityönsä.

Hallitus kiittää aloitteen tekijöitä ja esittää aloitteen hyväksymistä.

Maija Raninen esittelee.

Esitys Hyväksytään aloite.

4.3 SFJ:n ja FAO:n aloite

Journalistiliiton valtuusto päättää syyskokouksessaan toimintasuunnitelmasta vuodelle 2018. Kuluva vuosi on leimannut neuvottelukierrokset kaikilla tes-aloilla.

Esitämme, että liitto ottaa vuoden 2018 kärkihankkeekseen itsensätyöllistäjien aseman ja palkkiopolitiikkaan vaikuttamisen.

SJL:n jäsenkyselyssä 2017 todetaan, että "eniten parannusta kaipaava tehtävä on pätkätöitä ym. uusia työmuotoja tekevien jäsenten edunvalvonta, joka on selvästi 'pakkasen puolella'. Myös jäsenten ansiotason turvaamisen ja itsensätyöllistäjien aseman parantamisen osalta jäsenissä on enemmän tyytymättömiä kuin tyytyväisiä". Freelance-työmarkkinatutkimus 2016 kertoo, että

vuoden 2002 jälkeen, 15 vuodessa, freelancereiden keskimääräinen verotettava tulo on noussut vain 300 euroa. Kun lukua verrataan työsuhteisten journalistien ansioiden kehitykseen ja elinkustannusten nousuun vastaavana aikana, luku on surullinen. Ero työsuhteisten kollegoiden keskiansioihin kasvaa ja yhä useampi on alityöllistetty.

Käytännössä tämä tarkoittaa palkkioiden laskua. Kun aikakauslehtijutusta maksettiin ennen 650-900 euroa, normaali taksa liikkuu tällä hetkellä 250-450 eurossa. Palkkiot ovat siis laskeneet, jopa puolittuneet. Paikallis- tai maakuntalehden aukeaman jutusta kuvineen maksetaan surkeimmissa tapauksissa isoissa mediataloissa niinkin vähän kuin 45-80 euroa. Verotettavaksi ansioksi jää tällöin enintään 40 euroa. Olemme huolestuneita siitä, etteivät vapaat journalistit tai kääntäjät enää elä näillä palkkioilla. Mediayritysten riskit valuvat yksittäisten yrittäjien kannettavaksi. Yhä useampi tekee journalismin, kääntämisen, valokuvauksen tai kustannustoimittamisen lisäksi aivan muun alan työtä selvitäkseen. Pienet tulot vaikuttavat myös siihen, että freelancerit alivakuuttavat itsensä YEL:issä, mistä seuraa alimitoitettu sosiaali- ja eläketurva.

Freelancereilla ei ole neuvotteluasemaa. Yrittäjät eivät voi mennä lakkoon eikä itsensäyöllistäjillä ole kollektiivista neuvottelu-oikeutta palkkioistaan tai työnsä ehdoista. Me tarvitsemme siis koko liiton panostusta asian muuttamiseksi. Siihen tarvitaan työsuhteisten kollegojen ja koko liiton toimiston tuki.

SJL:n on laadittava päivitetty strategia itsensäyöllistäjäjäsentensä aseman kohentamiseksi, palkkioiden ja työn ehtojen parantamiseksi sekä käytävä keskustelu siitä, millaisia lainsäädäntömuutoksia ajamme esimerkiksi sosiaaliturvauudistuksessa ja YEL-muutoksissa itsensäyöllistäjien asemaan.

Moni ammattiliitto on aktivoitunut itsensäyöllistäjäasioissa viime vuosina, esimerkiksi AKAVA perusti heille oman järjestön. Jos liitto haluaa pitää kiinni yrittäjäjäsenistään, sen on näytettävä heille, että itsensäyöllistäjien ongelmiin pyritään aktiivisesti vaikuttamaan. Mediakunta oli upea avaus, mutta se ei ratkaise yrittäjäjäsenten ongelmaa.

Freelancerit ovat olleet viime vuosina käytännössä ainoa kasvava Journalistiliiton työelämässä olevien jäsenryhmä. Viime vuonna SFJ sai 75 uutta jäsentä ja kasvu jatkuu. Tänä vuonna uusia jäseniä on yhdistykseen tullut 14.11.2017 mennessä 97. Myös FAO:ssa yrittäjäjäsenten osuus kasvaa. Muissakin liiton jäsenyhdistyksissä on freelancereita, työttömänä free-työn aloittavia on paljon. Heistä ei ole saatavissa lukumääriä. Silppua, pätkeä ja toimeksiantopohjaista yrittäjätyötä tekevien määrä on kuitenkin kasvussa suhteessa työsuhteisiin jäseniin.

Jotta SJL pystyy jatkossakin saamaan uusia jäseniä muidenkin ammattiliittojen ja etujärjestöjen kilpaillessa heistä, sen on kirkastettava freelancereiden edunvalvontaansa.

Helsingissä 15. marraskuuta 2017

Suomen freelance-journalistit ry:n puolesta

Hanna-Kaisa Hämäläinen, puheenjohtaja

Freelance-ammattiosasto FAO ry:n puolesta
Kirsi Mattila, puheenjohtaja

Hallituksen vastaus

Suomen freelance-journalisti ja Freelancer-ammattiosasto ilmaisevat aloitteellaan vakavan huolestumisensa freelancerien asemasta. On totta, että freelancerien ansiotasoa on polkenut viime vuodet paikallaan, ja moni freelancer on alityöllistetty. Aloitteessa toivotaan käytäväksi keskustelua siitä, millaisia muutoksia Journalistiliitto ajaa lainsäädäntöön yrittäjien ja itsensäyöllistäjien aseman parantamiseksi. Journalistiliitto on toiminut pitkäjänteisesti tässä asiassa. Itsensäyöllistäjien aseman kohentamiseksi työskentelevä useiden järjestöjen (mm. SJL, SAK, STTK, Akava, TAKU, JHL, ERTO) yhteistyöryhmä ITSET on syntynyt Journalistiliiton vahvalla myötävaikutuksella. ITSET-ryhmän kautta liitto on mukana sosiaaliturvan ja eläkevakuutusjärjestelmän kehittämisessä jo työryhmävaiheessa. Itsensäyöllistäjien asema on esillä myös STTK Yrittäjät -verkoston ja Kulttuurialan liittojen neuvottelukunnan toiminnassa, joihin Journalistiliitto osallistuu.

Itsensäyöllistäjiä ja yrittäjiä koskevaan lainsäädäntöön vaikuttavasta edunvalvontatyöstä on syytä mainita liiton lausuneen vuonna 2017 kahdesti työttömyysturvalain muutosesityksestä, ja lausuneen jo esityksen valmisteluvaiheessa 2016 lopussa selvityshenkilöille. SJL on myös kirjelmöinyt itsensäyöllistäjien asemasta suoraan työministeri Jari Lindströmille ja tavannut ministerin tammikuussa 2017. Osin liiton vaikuttamistyön tuloksena työttömyysturvalaki muuttuu vuonna 2018 aloittavien yrittäjien kannalta myönteiseen suuntaan, kun yritystoiminnan päätoimisuutta ei neljän ensimmäisen kuukauden aikana enää selvitetä.

Lisäksi Journalistiliitto oli laajasti mukana myös Uusi keskusjärjestö -hankkeessa, jonka yhtenä keskeisenä tavoitteena oli itsensäyöllistäjien ja epätyypillisiin työsuhteisiin työllistyneiden etujen puolustaminen.

Myös tulevana vuonna itsensäyöllistäjien ja yrittäjien asiat ovat vahvasti esillä liiton vaikuttamistyössä, jota teemme vuoden 2019 eduskuntavaaleja silmällä pitäen. Tavoitteena on itsensäyöllistäjien aseman kohentaminen jälleen seuraavan maan hallituksen kaudella. Suositusta free-oppaasta otetaan vuonna 2018 uudistettu painos. Opas on osoittautunut toimivaksi tavaksi levittää hyviä käytäntöjä uusien freelancerien piiriin. Oppaan ja liiton koulutus- sekä neuvontatoiminnan avulla pyritään estämään free-työn alihinnoittelua ja tekijänoikeuksien myymistä liian huonoilla ehdoilla. Tietoisuus käyvästä palkkotasosta on asia, jota pidetään yllä kaikissa mahdollisissa käännteissä free-jäsenten kanssa toimittaessa. Lisäksi toimintasuunnitelmassa kerrottuna tavoitteena on avata uudelleen neuvottelut liittojen kauppatapasopimuksen päivittämisestä paremmin media-alan nykytilannetta vastaavaksi. Liitto jatkaa myös Yhtyneet-sopimuksen muodossa työsuhteisten freelancerien edunvalvontaa.

Aloitteessa ehdotetaan myös Journalistiliiton freelancer-strategian päivittämistä. Nykyinen strategia on laadittu vuonna 2012, sen edeltäjä 1990-luvun lopussa. Strategiassa kuvattu toimintaympäristö ei ole olennaisesti muuttunut, joten ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista käynnistää uutta strategiatyötä näin nopealla syklillä. Uudet ideat ja ajatukset freelancer-edunvalvonnan kehittämiseksi ovat tervetulleita.

Lopuksi on todettava, että aloitteessa mainittu Mediakunta on käynnistynyt yli kaikkien odotusten. Osuuskunta palvelee koko liiton jäsenkuntaa, ei ainoastaan freelancereita, ja jäsenet ovat ottaneet sen omakseen. Mediakunta on sitoutunut SFJ:n palkkiotason tunnetuksi tekemiseen, ja Mediakunta on useissa tapauksissa onnistuneesti valvonut jäsenten etuja palkkioasioissa. Liitto toimii jatkossakin ennakkoluulottomasti vastatakseen mediakentän muutoksiin, sillä Mediakunta osoittaa, että tavanomaisesta poikkeaville ratkaisuille on kysyntää.

Hallitus kiittää Suomen freelance-journalisteja ja Freelance-ammattiosastoa aloitteesta ja esittää aloitteen hyväksymistä osittain.

Hannu Hallamaa esittelee.

Esitys Hallitus esittää aloitteen hylkäämistä kärkihanke-ehdotuksen osalta, mutta esittää aloitteen hyväksymistä siltä osin, että liitto kutsuu alkuvuodesta aloitteen tekijät keskustelemaan freelancer-edunvalvonnan uusista strategioista ja tarpeista.

4.4 Ari-Pekka Sirviön (RTTL) aloite

Aloite määräaikaisten ja epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien aseman tutkimisesta ja parantamisesta työelämässä

Pätkätyö, silpputyö, epätyypilliset työsuhteet, määräaikaisuudet ja free-työn käyttö tulee media-alan yhtiöissä tulevaisuudessa vain lisääntymään nykyisestä tasosta. Siksi Journalistiliiton on tärkeää olla ajan tasalla ja mieluiten jopa edellä aikaansa uudenlaisten, nyt jo vakiintuneiden, työsuhteiden työehdoista- ja oloista.

Määräaikaisten, tuntityöläisten, tarvittaessa töihin tulevien, freelancereiden ja nollatuntisopimuksella media-alan työtä tekevien asema työpaikoilla ja työelämässä ei ole tasavertainen vakituisten työntekijöiden kanssa. Tällaisen työn lisääntyessä ja vakiinnuttaessa asemaansa työelämässä huoli työntekijöiden jaksamisesta ja terveydestä kasvaa.

Jos tämän edellä kuvatuissa työsuhteissa työskentelevän ryhmän työoloihin ei kiinnitetä huomiota nyt, kun sekavat käytännöt eri työehtosopimuksissa ovat vielä verrattain uusia, ne jäävät alalle vallitseviksi käytännöiksi vakituudessa työsuhteessa olevien jäsenten määrän väistämättä laskiessa Suomen työkuulttuurin murroksessa. Journalistiliiton tulisikin siksi ottaa ensisijaiseksi tavoitteeksi selvittää ja parantaa edellä kuvatuissa työsuhteissa olevien jäsenten työoloja.

Esitän Journalistiliitolle määräaikaisten ja muiden alan pätkätyöläisten aseman selvittämistä työelämässä. Selvitystyön lisäksi esitän myös kolmea muutosta, joilla konkreettisesti parannetaan pätkätyöläisten asemaa ja turvataan mahdollisimman tasavertaiset työolot vakituisten ja pätkäsovimuksilla työskentelevien välille.

Selvitystyö

Journalistiliiton ja sen yhdistysten pitäisi tehdä kattava, ajantasainen selvitys siitä, miten paljon ja millä tavoin ainakin isoissa media-alan yhtiöissä käytetään niin sanottuja pätkätyöntekijöitä. Lisäksi liiton pitäisi tutkia näiden pätkätyöläisten taustat, jolloin selviäisi, liittyvätkö heikommat työolot esimerkiksi tietyn työntekijäjoukon ikään, sukupuoleen tai koulutustaustaan.

Pätkissä töitä tekevien media-alan työntekijöiden urakehitystä pitää tutkia myös pidemmällä aikavälillä. Kuinka monta sopimusta, työnkuvaa ja eri yhtiötä pätkätyöläinen ehtii käydä läpi esimerkiksi viiden vuoden seurantajaksolla?

Lomat

Lomien suhteen esitetään, että Journalistiliitto selvittäisi, olisiko media-alalle mahdollista rakentaa lomapankki, jossa määräaikaisten ja muiden pätkätyöntekijöiden kerryttämät lomat seuraisivat työsuhteesta toiseen. Nykytilanteessa lomat usein katoavat työsuhteiden katketessa, vaikka uusi sopimus alkaisikin pian entisen jälkeen. Jos pätkätyöntekijä ei saa pitää lomaa, hän väsyä ja voi sairastua vakavastikin. Tämä ei ole työntekijöiden, Journalistiliiton tai suomalaisen yhteiskunnan etu.

Media-alan yhtiöiden kanssa pitäisi vähintään neuvotella lomapuskurista, jossa kerrytetyt lomat eivät työntekijältä katoaisi heti sopimuksen katketessa, vaan esimerkiksi kuukauden tai puolen vuoden jälkeen, jos uutta sopimusta ei synny tai työntekijä ottaa työn vastaan toisessa yrityksessä.

Työterveys

Työterveyshuollon suhteen esitetään, että jo kerran kärsityn karenssin jälkeen työntekijä voisi käyttää työterveyden palveluja yhdenvertaisessa asemassa vakituisten kanssa, vaikka työsuhteiden välillä olisikin esimerkiksi 1–2 viikon katko.

Esimerkiksi Ylessä työterveyden käytön karenssi on työsuhteen alkamisesta neljä kuukautta. On epäoikeudenmukaista, että työntekijä, joka on useita sopimuksia lähes peräkkäin samalla työnantajalla tai samassa työtehtävässä, joutuu odottamaan näennäisen karenssin ajan, jotta voisi käyttää työntekijöiden etuuksiin kuuluvaa työterveyshuoltoa.

Työsopimusten ketjuttaminen

Sopimusten ketjuttamista tapahtuu yhä, vaikka lain mukaan näin ei saisi olla. Liiton sisältä on myös kerrottu viestiä, että isomman

työntekijäjoukon määräaikaistamisen muuttamista vakituiseksi työsuhteeksi kerralla ei myöskään ole hyödyllistä, sillä se luo työnantajalle painetta vähentää työntekijöitä muualla yhtiön sisällä. Siksi esitetään, että Journalistiliitolla olisi sisäisesti omat vahvemmat pelisäännöt jäsenille siitä, miten ketjuttamiset tulisi ilmi antaa.

Journalistiliitolla voisi olla esimerkiksi ainoastaan ketjuttamisiin keskittynyt työntekijä, jolle tietyn rajan, esimerkiksi neljän työsuhteen ketjuttamisen, jälkeen työntekijän pitäisi ilmoittaa tälle työntekijälle uudesta sopimuksesta samalle työnantajalle. Journalistiliiton pitää jatkossa tällä tai muulla keinolla auttaa työntekijöitä taistelemaan työsuhteiden ketjuttamista vastaan yksilötasolla.

Loppuun

Vastaukseksi työnantajilta ei riitä, että tekniset järjestelmät eivät osaa tehdä ehdotettuja muutoksia. Silloin on muutettava järjestelmiä. Työolojen parantaminen ei voi olla kiinni tietotekniikasta!

Journalistiliiton on otettava jatkossa päätöksentekijöiden työoloihin, etenkin työsuhteiden ketjutuksiin, vahvemmin kantaa myös julkisessa keskustelussa.

Oulussa 15.11.2017

Ari-Pekka Sirviö, RTTL

Hallituksen vastaus

Liitto turvaa jäsentensä etua kaikilla työpaikoilla työsuhteen laadusta riippumatta. Liiton luottamusmiehet tekevät jatkuvasti tätä työtä työpaikoillaan, lisäksi liiton henkilökunta auttaa jäseniä määräaikaistuksiin, freetyöhön ja tuntityöhön liittyvissä kysymyksissä. Laki ja työehtopäivystys, sekä lakimiesposti ovat välineitä ottaa yhteyttä liiton toimistoon matalalla kynnyksellä ja luottamuksellisesti. Näiden yhteydenottokanavien etuna on, että vastaajia on useita ja jäsen saa heti tarvitsemansa avun. Hallitus ei näe syytä palkata erillistä työntekijää, vaan lakipalvelut ovat päivittäin kaikkien jäsenten käytettävissä.

Hallitus pitää tärkeänä selvityksen tekemistä ja esittää, että jäsenistölle tehdään kysely määräaikaistamisesta työsuhteissa ja epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien tilanteesta. Lisäksi hallitus kartoittaa mahdollisuutta tehdä aiheesta syvempää tutkimusta, esimerkiksi pro gradu- työn muodossa. Hallitus pohtii myös pelisääntöjen luomista ja tiedon lisäämistä. Keinona voisi olla tiedotuksen lisääminen ja esimerkiksi huoneentaulun luominen.

Aloitteessa esitetään toimia lomien ja työterveyshuollon osalta. Näihin asioihin on mahdollista vaikuttaa työehtosopimuksen kautta. Yleisradion sopimusosalalla onkin tehty neuvotteluesityksiä, niin työterveyshuollosta, kuin lomistakin määräaikaisten osalta. Liitolla ei ole mahdollisuutta sopia sopimusalan rajat ylittävistä järjestelyistä.

Hallitus pitää hyödyllisenä työpaikoilla tehtävää kollektiivista tarkastelua kaikkien määräaikaisten työntekijöiden osalta. Luottamusmiehellä on mahdollisuus saada tarvittavat tiedot työntekijöiden työsuhteiden kestosta ja laadusta. Hallitus näkee, että kollektiiviset määräaikaisten työsopimusten tarkastamiset ovat olleet hyödyllisiä ja jäseniä on vakinaistettu tarkistusten seurauksena. Hallitus pitää tärkeänä, että jäsenet tuovat määräaikaisiin työsuhteisiin liittyvät epäkohdat, kuten ketjuttamisen luottamusmiehen tai liiton henkilökunnan tietoon.

Hallitus kiittää aloitteen tekijöitä ja esittää aloitteen hyväksymistä osittain.

Maija Raninen esittelee.

Esitys Hallitus esittää aloitteen hyväksymistä osittain. Hallitus käynnistää selvitystyön ja sitoutuu edistämään määräaikaisten asemaa työehtosopimusten kautta. Aloite hylätään uuden toimiston henkilökunnan palkkaamisen osalta. Kaikki liiton yksiköt palvelevat jäseniä määräaikaisuuteen ja muihin patkätöihin liittyvissä asioissa.

5 Koulutus ja työelämä

6 Vuoden 2018 toiminta ja talous

6.1. Suomen Journalistiliiton jäsenmaksut vuonna 2018

Hallitus esittää valtuustolle, että vuonna 2018

- yrittäjiin / freelancereihin, jotka eivät ole työttömyyskassan jäseniä, ryhdytään soveltamaan euromääräistä jäsenmaksua, joka on 19,00 euroa/kk (1,00 % vuonna 2017).
- kuukaudessa 19.00 euron kiinteätä jäsenmaksua maksavilla yrittäjillä / freelancereilla on mahdollisuus siirtyä tilapäisesti vähimmäismaksulle, jonka suuruus on 15,00 euroa/kk.
- Muiden jäsenmaksuperusteiden kohdalta jäsenmaksut esitetään säilyvän ennallaan:
 - työsuhteisten jäsenmaksu 1,40 %
 - vähimmäismaksu 15,00 euroa/kk

Esityslistan liitteenä esitys freelancereiden jäsenmaksumuutoksesta (liite 2).

Simon Huldén esittelee.

Päätös Hyväksytään esityksen mukaisesti.

6.2. Jäsenmaksuohjesääntö vuodelle 2018

Hallituksen esitys vuoden 2018 jäsenmaksuohjesäännöksi on esityslistan liitteenä.

Vuoden 2018 jäsenmaksuohjesäännössä uutta on yrittäjille/freelancereille esitetty kiinteä jäsenmaksu sekä heille esitetty mahdollisuus siirtyä tilapäisesti vähimmäismaksulle. Vuodelle 2018 esitetään myös, että eläkeläisten jäsenmaksu peritään samalla tavalla kuin muidenkin itsemaksavien jäsenmaksu (vuonna 2017 perittiin eläkeläismaksu kaksi kertaa vuodessa).

Esityslistan liitteenä jäsenmaksuohjesääntö 2018 (liite 3).

Simon Huldén esittelee.

Esitys Hyväksytään esityksen mukaisesti.

6.3 Yhdistysten ja osastojen jäsenmaksuosuudet sekä niiden maksuajat 2018

Yhdistysten jäsenmaksupalautuksen määrä 20 prosenttia lasketaan ao. yhdistyksen alueelta peritystä liiton jäsenmaksukertymästä, josta on vähennetty työttömyyskassamaksu.

Hallitus esittää, että yhdistyspalautus on 20 prosenttia.

Liitto suorittaa osastotoimintaan tarkoitetut palautukset ja perusavustukset yhdistyksille, jotka välittävät ne päättämällään tavalla osastoille.

Hallitus esittää maksuajoista ja osastoille maksettavasta toimintatuesta seuraavaa:

- 1) Yhdistysten prosenttiosuus jäsenmaksutulosta maksetaan tilityslistojen mukaisesti kuukausittain.
- 2) Liitto maksaa osastopalautuksena **9 €** yhdistyksen jäsentä kohti. Palautuksen perusteena on yhdistyksen vahvistettu jäsenmäärä edellisen vuoden joulukuun viimeisenä päivänä.
- 3) Perusavustuksena maksetaan vähintään viiden hengen osastoa kohti **170 €** ja pienemmistä osastoista **34 €** jäsentä kohti.
- 4) Osastopalautus ja perusavustus maksetaan yhdistyksille 30.4. mennessä.

Helena Visti esittelee.

Esitys Hyväksytään esityksen mukaisesti.

6.4 Liiton maksamat korvaukset, palkkiot ja avustukset vuonna 2018

Hallitus esittää liiton maksamien korvausten, palkkioiden ja avustusten perusteiksi seuraavaa:

Valtuuston, hallituksen, toimi- ja valmistelu-elimen jäsenelle, liiton luottamushenkilölle ja viralliseen edustustehtävään määrätylle henkilölle suoritetaan matkakulujen korvausta ja päivärahaa liiton järjestötoiminnan korvausohjesäännön mukaisesti.

Matkakustannusten korvaukset

Matkalaskut on jätettävä liittoon kahden kuukauden sisällä matkan päättymisestä.

Järjestötehtäviä koskeva kilometrikorvaus on **24 senttiä/km**). Jokaisesta matkustajasta maksetaan lisäkorvauksena **1 snt/km**.

Kokouspalkkio

Hallituksen jäsenille, valtuuston puheenjohtajistolle sekä valiokuntien puheenjohtajille maksetaan kokouspalkkiota **45 €** palkkioon oikeuttavalta kokoukselta.

Tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastajille maksetaan laskun mukaan.

Ansionmenetykskorvaukset ja alueluottamusmieskorvaus

Kokous- tai kurssipäivältä maksettava ansionmenetykskorvaus määräytyy kulloinkin voimassa olevan freelance-jäsenmaksun perusteena olevan kuukausiansion mukaan.

Freelancer-jäsenmaksun perusteella määräytyvä ansionmenetykskorvaus on 100 €. Järjestötoiminnan korvausohjesäännön mukaisesti voidaan maksaa puolitettua tai korotettua korvausta.

Alueluottamusmiehillä ja freeyhdyshenkilöillä maksetaan ennakonpidätyksen alaisena palkkiona 220 € vuodessa.

Helena Visti esittelee.

Esitys Hyväksytään esityksen mukaisesti.

6.5 Toimintasuunnitelma 2018

Toimintasuunnitelmasta käy ilmi Journalistiliiton toiminnan linjaukset vuodelle 2018.

Hallituksen esitys toimintasuunnitelmaksi 2018 on esityslistan liitteenä (liite 4).

Hanne Aho esittelee.

Esitys Hyväksytään toimintasuunnitelma.

6.6 Talousarvio 2018

Liiton jäsenmaksukertymän odotetaan pysyvän lähes ennallaan. Pääasiallinen syy tähän on, että työttömyyskassamaksu pienenee 15 eurolla kassan jäsentä kohden. Kulujen odotetaan kasvavan vuoteen 2017 verrattuna. Tähän on useita syitä kuten vuodelle ajoittuvat hallinnon vaihtuminen, Journalismin päivät ja loma-asuntojen remontit. Myös joissakin kuluerissä, kuten jäsenvakuutus ja JSN:n jäsenmaksu, on odotettavissa inflaatiotasoa suurempi kasvu.

Sijoitustoiminnan tuottojen arviointi on aina vaikeaa. Tuottoennuste on tehty salkunhoitajien näkemysten pohjalta.

Hallituksen esitys talousarvioksi 2018 on esityslistan liitteenä (liite 5).

Helena Visti esittelee.

Esitys Hyväksytään talousarvio sekä merkitään muu keskustelu tiedoksi.

6.7 Tilintarkastajien valinta

Hallitus esittää, että tilintarkastajaksi valitaan vuodeksi 2018 Tilintarkastusrengas (yhteisö) ja nimettynä tilintarkastajana KHT Lotta Kauppila (varalla HTM Kai Salmivuori).

Helena Visti esittelee.

Päätös Hyväksytään esityksen mukaisesti.

7 Viestintäpolitiikka ja journalismi

8 Tiedonannot ja kokouksen päättäminen

8.1 Muut asiat

Käsitellään mahdolliset muut esille tulevat asiat.

8.2 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen.